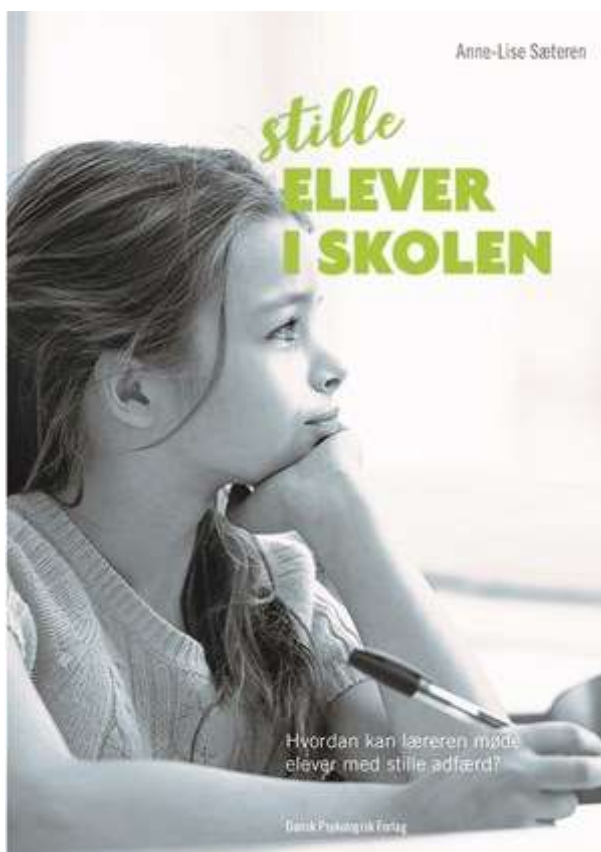

ANMELDELSE TRIVSEL 5. feb. 2020 | kl. 07:47

Det stille vand – den dybe grund

Af: Heidi Friborg Christophersen

Stille elever i klassen overses ofte, men de kan blive synlige ved hjælp af tænkepauser (stilhed), langsommelighed og et blik på den nærmeste udviklingszone. Og det er lærerens ansvar.

Fakta

Titel

Stille elever i skolen

Forfatter

Anne-Lise Sæteren

Pris

280

Sider

118

Forlag

Dansk Psykologisk Forlag

Hvis vi ikke ved meget af alt dette i forvejen fra en egen praksis eller fra vore uddannelser, kan det skyldes, at vi har for travlt i vores hverdag til at være opmærksomme på de elever, der ikke selv giver lyd fra sig. Alligevel er der nogle helt centrale og bevidste pædagogiske metoder, som det er værd at have sig for øje, hvis vi ønsker en god lærer-elev-relation, og at alle elever trives i en klasse.

Anne-Lise Sæteren er ph.d. i specialpædagogik og har skrevet en disputats om "stille adfærd". Det er et ekstrakt af denne handling, der er blevet til denne lille håndterbare bog. I Lotte Hedegaard-Sørensens danske forord slås det fast, at stille elever er svære at få øje på, og at man ofte opfatter dem som mindre begavede end gennemsnittet. Men bag det stille ydre gemmer der sig ofte en afgrund af desperation, angst og en masse tanker, som vi bør – i læringens hellige navn – få frem og få beroliget. Hvad vi ikke ved om vores elever, har de nemlig ondt af. Vi skal derfor være bedre til at se eleverne og til at kunne spørge ind til dem.

En lærers hovedopgave er at undervise og vejlede eleverne, og samtidig skal vi også varetage et skole-hjem-samarbejde og et fagligt, professionelt samarbejde med kolleger. Men først og fremmest handler vores hverdag om de elever, vi er sammen med i så mange timer hver eneste dag, uger og år.

Stille adfærd er et paraplybegreb – slås det fast i bogen. Det har mange forskellige årsager og konsekvenser. Men det er lærerens ansvar at få et nært og positivt forhold til sine elever.

Vi møder i bogen en fantastisk lærer, der hedder Alice, og som har 30 års undervisningserfaring, og vi møder en stille elev, Sara, og vi ser på, hvordan Alice med forskellige greb når alle sine elever. Og det er godt alt sammen, men i beskrivelsen i bogen ser det ud til, at man i Norge har flere rum at bevæge sig i, hvor forskellig adfærd foregår i forskellige rum. Og desuden har Alice 14 elever og ikke 28, som man ofte har i danske skoleklasser.

Grebet om den gode undervisning hedder "den interaktionssensitive lærer", og der gøres brug af begreber som "caring" (omsorg), "morgenrutinen", opmærksomhed (empati og gensidighed), handling ud fra elevens situation og respons. Og så er der en ganske særlig ingrediens, der viser sig at være det helt afgørende tiltag, nemlig *langsomhed*, tænkepauser og stilhed. Stille elever skal mødes med stilhed – surprise!

Nærhed-distance-dilemmaet spiller ind i alt lærerarbejde og måske særligt i forhold til stille elever, da denne gruppe meget nemt kan få et afhængighedsforhold til den lærer, der forsøger at hjælpe, og så er hjælpen lige pludselig ikke nogen særlig god hjælp alligevel, når nu vi gerne vil have selvstændige og livsduelige unge mennesker ud af skolen.

Det handler for læreren om at være interaktionssensitiv, og det er noget, man ikke kun lærer ved at læse bøger. Det er også noget, man lærer af at se andre gøre det. Så måske handler det om, at vi skal gøre meget mere ud af praktikdelen på læreruddannelsen, lavere klassekvotienter og tolærerordninger, hvor vi i samarbejde kan gøre hinanden så meget bedre til det, vi er gode til.

Som det ses af anmeldelsen er dette en bog, der sætter mange tanker i gang, og det har derfor været lidt svært at sortere ud i, hvad der skulle med her. Men denne bog er en virkelig nødvendig bog, og netop fordi den er så lille, bør den være pligtlæsning for alle.

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk